

Valószínűségszámítás pótzárthelyi
2015. április 17.

1. A 32 lapos magyar kártyacsomagból véletlenszerűen kihúzzunk 5 kártyát. Melyik eseménynek nagyobb a valószínűsége: annak, hogy mind az öt lap azonos színű lesz, vagy annak, hogy az öt lap között 4 azonos figurájú (pl. 4 király vagy négy hetes) kártya lesz?

Megoldás: A két esemény valószínűsége azonos. Annak az eseménynek, hogy mindegyik lap azonos színű a kedvező esetei: $4 \cdot \binom{8}{5} = 224$, annak pedig, hogy lesz négy azonos figurájú az öt lap között: $8 \cdot 28 = 224$. Az összes eset mindkét eseménynél azonos: $\binom{32}{5} = 201\,376$.

2. Egy 20 cm oldalhosszúságú négyzetrácsos hálózatra leejtünk 10 darab 2 cm átmérőjű kör alakú pénzdarabot. *Mennyi a valószínűsége, hogy legalább 5 pénzdarab valamelyik négyzet csúcsát fogja lefedni?

Megoldás: Annak esélye, hogy egy pénzdarab lefedjen egy csúcsot: $p = \frac{\pi}{400}$. A csúcsot lefedő érmék száma binomiális eloszlású $n = 10$ és p paraméterekkel. Így a keresett valószínűség: $\sum_{i=5}^{10} \binom{10}{i} \left(\frac{\pi}{400}\right)^i \cdot \left(1 - \frac{\pi}{400}\right)^{10-i}$.

3. Az X és Y valószínűségi változók együttes eloszlását tartalmazza az alábbi táblázat:

$Y \setminus X$	-1	0	1
-1	p	p	$10p$
1	$10p$	$10p$	$20p$

Mekkora a p paraméter értéke? Függetlenek-e X és Y ? Számolja ki X várható értékét és szórását!

Megoldás: $52p = 1 \implies p = \frac{1}{52}$. Mivel pl. $\mathbf{P}(X = -1, Y = -1) = \frac{1}{52}$, $\mathbf{P}(X = -1) = \frac{11}{52}$, $\mathbf{P}(Y = -1) = \frac{12}{52}$ és $\mathbf{P}(X = -1, Y = -1) \neq \mathbf{P}(X = -1) \cdot \mathbf{P}(Y = -1)$, ezért a két változó NEM függetlenek!

$\mathbf{E}X = -11p + 30p = \frac{19}{52}$, $\mathbf{E}X^2 = 11p + 30p = \frac{41}{52} \implies \sigma^2 X = \frac{41}{52} - \frac{361}{2704} = \frac{1771}{2704} \implies \sigma X \approx \frac{42,08}{52} \approx 0,81$.

4. Legyen X exponenciális eloszlású $\lambda = 1$ paraméterrel és Y normális eloszlású $m = -1$ és $\sigma = 3$ paraméterrel. X és Y független valószínűségi változók. Adja meg X és Y együttes sűrűségfüggvényét! Számolja ki a $Z = X + 2Y$ valószínűségi változó várható értékét és szórását!

Megoldás: $f_{X,Y}(u,v) = e^{-u} \cdot \frac{1}{\sqrt{2\pi} \cdot 3} e^{-\frac{(v+1)^2}{18}}$, $u > 0, v \in \mathbb{R}$.

$\mathbf{E}Z = \mathbf{E}X + 2\mathbf{E}Y = 1 - 2 = -1$, $\sigma^2 Z = \sigma^2 X + 4\sigma^2 Y = 1 + 36 = 37 \implies \sigma Z = \sqrt{37}$.

5. Legyen $X \in U(0, 1)$, és $Y = \sqrt{5X + 1}$. Adja meg Y sűrűségfüggvényét!

Megoldás: $R_Y = [1, \sqrt{6}]$

$$F_Y(t) = \mathbf{P}(Y < t) = \mathbf{P}\left(X < \frac{t^2-1}{5}\right) = \frac{t^2-1}{5} \implies f_Y(t) = F'_Y(t) = \frac{2t}{5}, t \in (1, \sqrt{6}), (f_Y(t) = 0, \text{ egyébként})$$